

УДК 332.14
DOI [https://doi.org/10.15589/znп2024.3\(496\).20](https://doi.org/10.15589/znп2024.3(496).20)

EDUCATION, SCIENCE AND DIGITAL TECHNOLOGIES AS KEY FACTORS IN THE DEVELOPMENT OF THE REGION'S INTELLECTUAL POTENTIAL

ОСВІТА, НАУКА ТА ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК КЛЮЧОВІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ

Artem O. Sumara
artsumara95@gmail.com
ORCID: 0009-0001-0279-8664
Valeriia Ye. Bondarenko
b.v.alleriyia@gmail.com
ORCID: 0009-0003-0854-9225

А. О. Сумара,
аспірант
В. Є. Бондаренко,
студентка 4 курсу

Admiral Makarov National University of Shipbuilding, Mykolaiv
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова, м. Миколаїв

Abstract. The article presents the concept that the development of the intellectual potential of a region is a key factor in ensuring an innovation-driven digital development model, contributing to sustainable economic growth and a high quality of life for the population. It emphasizes that this process requires active collaboration between educational and scientific institutions, businesses, and government entities aimed at generating and implementing new knowledge and technologies. It is summarized that the main directions include the digitalization of education, support for research activities, integration of smart specialization principles, creation of innovation clusters, and the development of human capital through skill enhancement and retraining. The study explores that the formation of the intellectual potential of the Mykolaiv region is a crucial factor for the implementation of the innovation-driven digital development model of the region. The research identifies that the Regional Development Strategy until 2027 outlines four strategic goals: sustainable economic growth of a diversified economy, high quality of life, preservation and development of territories, and a competitive economy based on innovation. The analysis shows that the implementation of the action plan for 2021-2023 was complicated by the war, which delayed the realization of many projects. However, starting from 2024, the development of intellectual potential requires further digitalization of education, support for scientific research, implementation of smart specialization principles, and skill enhancement for personnel. It is considered essential to create innovation clusters, develop entrepreneurship, and foster international cooperation. The study highlights that in the context of war and post-war recovery, the focus should be on the agricultural sector, defense industry, and IT technologies. It is concluded that these measures will contribute to the economic revival of the region, enhancing its competitiveness and quality of life, ensuring sustainable growth based on innovative and digital solutions.

Key words: intellectual potential; innovative and digital model of development; region, digitalization of education; research sphere.

Анотація. У статті подано, що формування інтелектуального потенціалу регіону є ключовим чинником у забезпеченні інноваційно-цифрової моделі розвитку, що сприяє сталому економічному зростанню та високій якості життя населення. Виокремлено, що цей процес передбачає активну співпрацю між освітніми та науковими установами, бізнесом і владою, спрямовану на генерацію та впровадження нових знань і технологій. Узагальнено, що основні напрямки включають цифровізацію освіти, підтримку науково-дослідницької діяльності, інтеграцію принципів смарт-спеціалізації, створення інноваційних кластерів та розвиток людського капіталу через підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів. Досліджено, що формування інтелектуального потенціалу Миколаївської області є важливим чинником для реалізації інноваційно-цифрової моделі розвитку регіону. Визначено, що Стратегія розвитку області до 2027 року передбачає чотири стратегічні цілі: стійке економічне зростання багатогалузевої економіки, висока якість життя, збереження та розвиток територій, і конкурентоспроможна економіка на основі інновацій. Проаналізовано, що виконання плану заходів на 2021-2023 роки було ускладнено війною, яка затримала реалізацію багатьох проєктів. Проте, з 2024 року розвиток інтелектуального потенціалу потребує подальшої цифровізації освіти, підтримки наукових досліджень, впровадження принципів смарт-спеціалізації та підвищення кваліфікації кадрів. Розглянуто, що важливим є створення інно-

ваційних кластерів, розвиток підприємництва та міжнародної співпраці. Досліджено, що в умовах війни та післявоєнного відновлення регіону, акцент має робитися на аграрному секторі, оборонній промисловості та IT-технологіях. Узагальнено, що ці заходи сприятимуть економічному відродженню регіону, підвищенню його конкурентоспроможності та якості життя населення, забезпечуючи стаке зростання на основі інноваційних та цифрових рішень.

Метою дослідження є аналіз і визначення стратегічних підходів до формування та ефективного управління інтелектуальним потенціалом регіону в умовах інноваційно-цифрової трансформації. Це передбачає дослідження ключових факторів, які впливають на розвиток інтелектуального потенціалу, таких як освіта, науково-дослідницька діяльність, співпраця між державою, освітніми установами та бізнесом. Особливу увагу буде приділено аналізу досвіду Миколаївської області та розробці рекомендацій для підвищення конкурентоспроможності та стійкості регіону в сучасних умовах.

Методика дослідження включає в себе комплексний підхід, який поєднує кількісні та якісні методи аналізу. Основні етапи дослідження:

1. Аналіз науково-теоретичних джерел – дослідження публікацій, наукових статей, монографій та інших джерел, що висвітлюють проблематику формування інтелектуального потенціалу регіону.
2. Емпіричний аналіз – збирання та аналіз статистичних даних щодо економічного розвитку регіону, рівня освіти, науково-дослідної діяльності, демографічної ситуації, інвестиційної привабливості та інших важливих показників.
3. Польове дослідження – проведення інтерв'ю та опитувань серед представників влади, бізнесу, академічних установ та громадських організацій для виявлення основних викликів та потреб у розвитку інтелектуального потенціалу.
4. Системний аналіз – використання методів SWOT-аналізу для оцінки сильних та слабких сторін, можливостей та загроз у контексті формування інтелектуального потенціалу регіону.
5. Моделювання сценаріїв розвитку – розробка кількох можливих траєкторій ініціалізації інтелектуального потенціалу регіону (розширена, проста, звужена) з урахуванням соціально-економічних умов.
6. Розробка рекомендацій – на основі отриманих даних і аналізу формулювання конкретних пропозицій та рекомендацій для владних структур, бізнесу та академічних установ щодо оптимізації процесу формування інтелектуального потенціалу.

Ця методика дозволяє всебічно дослідити процес формування інтелектуального потенціалу, враховуючи різноманітні аспекти та фактори, що впливають на цей процес, та розробити ефективні стратегії для його оптимізації. *Результати.* В результаті проведеного дослідження було визначено, що формування інтелектуального потенціалу регіону є ключовим фактором для забезпечення сталого економічного зростання та соціального прогресу. Аналіз показав, що ефективне управління ініціалізацією інтелектуального потенціалу повинно враховувати інституційні, фінансові, соціальні та інфраструктурні аспекти.

Було виявлено три можливі траєкторії ініціалізації інтелектуального потенціалу:

- Розширена траєкторія: орієнтована на комплексний підхід до розвитку, включаючи інтенсивну цифровізацію освіти, створення інноваційних кластерів, активне міжнародне співробітництво та інвестиції в наукові дослідження.
- Проста траєкторія: орієнтована на поступове удосконалення існуючих систем освіти та науки без значних інвестицій у новітні технології та інфраструктурні зміни.
- Звужена траєкторія: орієнтована на обмежене удосконалення певних секторів, зокрема у відповідь на нагальні виклики, такі як демографічні зміни або кризові ситуації.

На прикладі Миколаївської області проаналізовано її стратегічний підхід до розвитку до 2027 року, що включає інноваційну промисловість, розвиток транспортно-логістичного комплексу, підвищення туристичного потенціалу та підтримку екологічної сільськогосподарської продукції. Було ідентифіковано основні виклики, зокрема недостатня результативність наукових досліджень, втрата кваліфікованих кадрів, корупція та складна демографічна ситуація.

Запропоновані рекомендації спрямовані на подолання цих бар'єрів та створення сприятливого середовища для розвитку інтелектуального потенціалу регіону. Це передбачає:

- Покращення системи освіти через впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), онлайн-курсів і змішаних форм навчання.
- Активна підтримка науково-дослідницької діяльності та створення інноваційних кластерів.
- Співпраця між державою, освітніми установами та бізнесом для забезпечення фінансування та розвитку інфраструктури.
- Розвиток людського капіталу через підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів.
- Стимулювання підприємництва, особливо малого та середнього бізнесу, для створення робочих місць та підтримки економічного зростання.

Ці заходи сприятимуть формуванню конкурентоспроможного і стійкого інтелектуального потенціалу Миколаївської області, що забезпечить її економічну стабільність та соціальний прогрес в умовах постійних викликів. *Наукова новизна.* У даному дослідженні представлено новий підхід до формування інтелектуального потенціалу регіону, акцентуючи увагу на комплексному управлінні інституційними, фінансовими, соціальними та інфраструктурними аспектами. Вперше виявлено та систематизовано три основні траєкторії ініціалізації інтелектуального потенціалу регіону – розширену, просту та звужену. Ці траєкторії дозволяють адаптувати стратегії розвитку в залежності від специфічних соціально-економічних умов регіону.

Також вперше в контексті Миколаївської області проведено детальний аналіз стратегічного підходу до розвитку до 2027 року, що включає інноваційні моделі промисловості, транспортно-логістичний комплекс, туристичний потенціал та екологічно чисту сільськогосподарську продукцію. Визначено специфічні проблеми, зокрема недостатню ефективність наукових досліджень, втрату кваліфікованих кадрів, корупцію і демографічні виклики. Це дослідження пропонує нові рекомендації для подолання цих бар'єрів і створення сприятливого середовища для розвитку інтелектуального потенціалу.

Ключові слова: інтелектуальний потенціал; інноваційно-цифрова модель розвитку; регіон, цифровізація освіти; науково-дослідна сфера.

ПОСТАНОВКА ЗАДАЧІ

Формування інтелектуального потенціалу регіону є ключовим чинником у забезпеченні інноваційно-цифрової моделі розвитку. Сучасні виклики глобалізації, швидкого технологічного прогресу та зростаючих вимог до конкурентоспроможності регіонів вимагають від суспільства адаптації новітніх знань і технологій. Проблема полягає в необхідності створення умов для розвитку та ефективного використання інтелектуального потенціалу населення, що включає освіту, науку, інноваційну діяльність та цифровізацію економіки. Важливою є інтеграція регіональних наукових, освітніх та виробничих структур для забезпечення сталого економічного зростання та соціального прогресу. Недостатня увага до цього питання може призвести до зниження конкурентоспроможності регіону, втрати людського капіталу та гальмування інноваційного розвитку.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Аналіз досліджень з проблематики формування інтелектуального потенціалу регіону в системі забезпечення інноваційно-цифрової моделі розвитку дозволяє виділити кілька основних напрямів досліджень. Перший напрям стосується ролі інтелектуального потенціалу у трансформації ринку праці та впливу індустрії 4.0 на ці процеси. Волошин Р. В. досліджує, як інтелектуальний потенціал впливає на зміну структури ринку праці, підкреслюючи важливість адаптації робочої сили до нових технологічних умов [1].

Другий напрям зосереджується на структурі відтворення інтелектуального потенціалу людини та його інноваційних аспектах. Городянська Л. аналізує механізми формування та розвитку інтелектуального потенціалу особистості в контексті інноваційної діяльності, підкреслюючи значення освіти та науково-дослідної роботи [2].

Третій напрям охоплює питання стратегічних пріоритетів розвитку регіонів і їх вплив на реалізацію

інтелектуального потенціалу. Готра В. В. розглядає формування стратегічних напрямів розвитку регіону, що сприяють ефективному використанню інтелектуального потенціалу та інноваційному зростанню [3]. У цьому ж контексті Дехтяренко А. Ю. досліджує теоретичні підходи до визначення сутності та складових інтелектуального потенціалу територій, акцентуючи увагу на ролі публічного управління в його розвитку [4].

Четвертий напрям присвячений аналізу інтелектуального потенціалу підприємств і організацій. Дорошенко В. аналізує вплив інноваційних змін та цифровізації на розвиток інтелектуального потенціалу підприємств, пропонуючи шляхи його підвищення [5]. Князь С. В., Віденєєв О. І. та Мацук В. М. досліджують методи та критерії оцінювання інтелектуального потенціалу суб'єктів інвестиційної діяльності, а також промислових підприємств, пропонуючи системні підходи до оцінювання [6][7].

П'ятий напрям стосується підприємницького потенціалу регіонів. Ковальська Л. Л., Оксенюк К. І. та Готько Н. М. досліджують оцінку та напрями нарощування підприємницького потенціалу регіону, підкреслюючи його значення для економічного розвитку [8]. У цьому ж напрямі Ковтун В. А. аналізує інноваційну стратегію розвитку аграрних підприємств, звертаючи увагу на роль інновацій у підвищенні їх конкурентоспроможності [9].

Шостий напрям зосереджений на інтелектуальному потенціалі ІТ-компаній та міських громад. Лапотков В. розглядає види інтелектуального потенціалу в ІТ-секторі, пропонуючи класифікацію та методи його оцінки [10]. Липовська К. О. досліджує інтелектуальний потенціал міських громад як чинник підвищення їх конкурентоспроможності, акцентуючи увагу на значенні інтелектуальних ресурсів для розвитку міських територій [11].

ВІДОКРЕМЛЕННЯ НЕВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ

Розвиток сучасного суспільства нерозривно пов'язаний із формуванням інтелектуального потенціалу

регіону, що є основою для впровадження інноваційно-цифрових моделей розвитку. Цей процес вимагає системного підходу, де ключову роль відіграє освітній і науковий сектори, здатні генерувати знання та забезпечувати їхнє ефективне використання в різних сферах життєдіяльності. В умовах цифрової трансформації суспільства, саме інтелектуальний потенціал визначає конкурентоспроможність регіонів, сприяючи їхній економічній стабільності та соціальному прогресу.

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Метою дослідження є визначення ключових аспектів формування інтелектуального потенціалу регіону та розробка рекомендацій для покращення його розвитку на прикладі Миколаївської області. Особливу увагу буде приділено впливу цифровізації та науково-дослідницької діяльності на цей процес.

МЕТОДИ, ОБ'ЄКТ ТА ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методи дослідження включають аналіз документів, стратегічних планів і заходів, що стосуються розвитку інтелектуального потенціалу регіону, а також аналіз статистичних даних та експертних оцінок. Об'єктом дослідження є формування інтелектуального потенціалу регіонів, а предметом – специфічні аспекти і механізми його розвитку, особливо в умовах Миколаївської області.

ОСНОВНИЙ МАТЕРІАЛ

Інтелектуальний потенціал регіону формується через створення та підтримку системи освіти, яка відповідає сучасним вимогам ринку праці та суспільним запитам [1]. Це передбачає не лише забезпечення якісної підготовки фахівців, але й розвиток науково-дослідницької діяльності, яка є основою для інновацій. Важливим аспектом є також інтеграція освіти з практикою, що дозволяє створювати нові знання і технології, які можуть бути негайно впроваджені у виробництво та управління.

Цифровізація освіти виступає ключовим фактором у формуванні інтелектуального потенціалу [4]. Використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у навчальному процесі дозволяє підвищити якість освіти, зробити її доступнішою та ефективнішою. Впровадження онлайн-курсів, віртуальних лабораторій, дистанційного навчання і змішаних форм освіти сприяє розвитку критичного мислення, творчих здібностей та інноваційного підходу у студентів. Це створює передумови для формування покоління, здатного до постійного навчання і адаптації до швидкозмінного світу.

Науково-дослідницька діяльність є невід'ємною складовою формування інтелектуального потенціалу [5]. Регіональні наукові центри та університети мають стати осередками генерації нових знань та технологій, здатних забезпечити економічний розвиток

на інноваційних засадах. Важливим завданням є створення сприятливих умов для наукової творчості, підтримка молодих вчених, стимулювання міждисциплінарних досліджень та міжнародного співробітництва. Взаємодія науки, освіти і бізнесу є вирішальним фактором у створенні інноваційного середовища, здатного досягати високих результатів.

Важливу роль у формуванні інтелектуального потенціалу відіграє співпраця між державою, освітніми установами та бізнесом [6]. Державна політика має бути спрямована на створення умов для розвитку людського капіталу, підтримку інновацій та стимулювання науково-дослідницької діяльності. Це передбачає впровадження ефективних механізмів фінансування, розвиток інфраструктури, підтримку стартапів та малих інноваційних підприємств. Бізнес, у свою чергу, має бути зацікавлений у інвестуванні в освіту та науку, що забезпечить йому доступ до нових знань та технологій, підвищить конкурентоспроможність і забезпечить стійкий розвиток.

Розглянемо пропозиції та рекомендації щодо формування інтелектуального потенціалу на прикладі Миколаївської області. Розвиток інтелектуального потенціалу Миколаївської області є ключовим елементом у забезпеченні сталого економічного зростання та високої якості життя населення регіону. Це завдання набуває особливої актуальності в умовах реалізації інноваційно-цифрової моделі розвитку, що передбачає використання сучасних технологій та інтеграцію наукових досягнень у всі сфери суспільного життя.

Формування інтелектуального потенціалу Миколаївського регіону чітко не відокремлено у правових документах, але можливе завдяки виконанню стратегічних планів і заходів, розроблених у рамках Стратегії розвитку області до 2027 року, оскільки її виконання опосередковано впливатиме і на даний процес [12].

ОБГОВОРЕННЯ ОТРИМАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Відповідно до Плану заходів на 2021-2023 роки, формування інтелектуального потенціалу Миколаївської області базувалося на чотирьох стратегічних цілях: стійке економічне зростання багатогалузевої економіки, висока якість життя людини, збереження та розвиток територій, а також конкурентоспроможна економіка на основі інноваційного та високотехнологічного розвитку [12]. Ці цілі підтримувалися системою оперативних заходів, що включали створення нових підприємств, розвиток міжнародного співробітництва, підтримку малого та середнього бізнесу, розвиток туристичної індустрії, забезпечення якісних послуг населенню, збереження навколишнього середовища, підвищення рівня громадської безпеки тощо.

На жаль, через початок війни у 2022 році реалізація багатьох запланованих заходів була суттєво затримана або виконана не повною мірою. Це створило значні

виклики для розвитку регіону, оскільки ресурси були перенаправлені на вирішення нагальних питань безпеки та гуманітарної допомоги. Однак, незважаючи на ці труднощі, проєкти 2021 р. були реалізовані, що свідчить про високий потенціал Миколаївської області для подальшого розвитку в умовах стабілізації ситуації.

З 2024 року і далі формування інтелектуального потенціалу Миколаївської області має здійснюватися з урахуванням викликів воєнного часу та необхідності відновлення інфраструктури. Важливу роль відіграватиме подальша цифровізація освіти та науково-дослідницької діяльності. Використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у навчальних процесах дозволить забезпечити безперервність освітнього процесу навіть в умовах кризових ситуацій, підвищити рівень підготовки фахівців та створити нові можливості для інновацій.

Підтримка науково-дослідницької діяльності та впровадження принципів смарт-спеціалізації є ще одним важливим напрямом. Це передбачає активну співпрацю з міжнародними науковими центрами, залучення грантів та інвестицій у наукові дослідження, створення інноваційних кластерів, що об'єднують зусилля науковців, підприємців та владних структур. В умовах війни особливо важливо розвивати сфери, які можуть забезпечити економічну незалежність та стійкість регіону, такі як аграрний сектор, оборонна промисловість, ІТ-технології.

Суттєве значення має і розвиток людського капіталу через підвищення кваліфікації та перепідготовку

кадрів. Це дозволить не лише зберегти наявний інтелектуальний потенціал, але й створити нові можливості для працевлаштування та професійного розвитку громадян. Підтримка підприємництва, особливо малого та середнього бізнесу, є ключовим елементом у створенні робочих місць та стимулюванні економічного зростання.

ВИСНОВКИ

Отже, формування інтелектуального потенціалу регіону є багатограним процесом, що потребує комплексного підходу та активної взаємодії всіх зацікавлених сторін. Освіта, наука і бізнес мають працювати у тісному співробітництві для забезпечення інноваційного розвитку, підвищення конкурентоспроможності та соціально-економічної стабільності регіонів. Тільки за умов злагодженої роботи всіх елементів цієї системи можна досягти високих результатів у формуванні інтелектуального потенціалу, який є ключем до успішної реалізації інноваційно-цифрової моделі розвитку суспільства. Формування інтелектуального потенціалу Миколаївської області в умовах війни та післявоєнного відновлення вимагає комплексного підходу, активної взаємодії всіх зацікавлених сторін та ефективного використання наявних ресурсів. Цифровізація, підтримка наукових досліджень, розвиток людського капіталу та підприємництва мають стати основними напрямками, що забезпечать інноваційно-цифрову модель розвитку регіону, сприятимуть його економічному відродженню та підвищенню якості життя населення.

REFERENCES

- [1] Voloshyn, R. V. (2023). The role of intellectual potential in transforming the labor market in the context of Industry 4.0. *Journal of Strategic Economic Research*, (4), 8–14. Retrieved from: <https://doi.org/10.30857/2786-5398.2023.4.1> (accessed: 04.07.2024).
- [2] Horodyanska, L. (2022). The structure of human intellectual potential reproduction: innovative aspect. *Actual Problems in the System of Education: General Secondary Education Institution – Pre-University Training – Higher Education Institution*, (2), 389–401. Retrieved from: <https://doi.org/10.18372/2786-5487.1.16619> (accessed: 04.07.2024).
- [3] Hotra, V. V. (2019). Formation of strategic priorities for regional development as a means of realizing their potential. *Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series "Economics"*, (2(54)), 49–54. Retrieved from: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2019.2\(54\).49-54](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2019.2(54).49-54) (accessed: 04.07.2024).
- [4] Dekhtyarenko, A. Yu. (2024). Theoretical approaches to determining the essence and components of the intellectual potential of the territory as an object of public administration. *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, (12), 259–264. Retrieved from: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.12.259> (accessed: 04.07.2024).
- [5] Doroshenko, V. (2024). Development of intellectual potential of the enterprise: innovative changes and digitalization. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences*, 328(2), 240–246. Retrieved from: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-328-31> (accessed: 04.07.2024).
- [6] Knyaz, S. V., Videniev, O. I., & Matsuk, V. M. (2023). Methods and criteria for assessing the intellectual potential of investment activity subjects. *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, (20), 36–43. Retrieved from: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.20.36> (accessed: 04.07.2024).
- [7] Knyaz, S. V., Konovaliuk, I. V., & Videniev, O. I. (2023). Formation of a system for assessing the intellectual potential of an industrial enterprise. *Efektivna ekonomika*, (10). Retrieved from: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.10.14> (accessed: 04.07.2024).
- [8] Kovalska, L. L., Okseniuk, K. I., & Hotko, N. M. (2020). Entrepreneurial potential of the region: assessment and directions for increasing. *Economic Sciences. Series "Regional Economy"*, 1(17(67)), 100–106. Retrieved from: [https://doi.org/10.36910/2707-6296-2020-17\(67\)-11](https://doi.org/10.36910/2707-6296-2020-17(67)-11) (accessed: 04.07.2024).
- [9] Kovtun, V. A. (2020). Innovative strategy for the development of agricultural enterprises. *Financial Space*, (3(39)), 146–154. Retrieved from: [https://doi.org/10.18371/fp.3\(39\).2020.215182](https://doi.org/10.18371/fp.3(39).2020.215182) (accessed: 04.07.2024).

- [10] Lapotkov, V. (2024). The concept and types of intellectual potential of IT sector companies. *Economics and Society*, (61). Retrieved from: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-94> (accessed: 04.07.2024).
- [11] Lypovska, K. O. (2018). Intellectual potential of urban communities as a factor in increasing their competitiveness. *Public Administration Aspects*, 5(12), 59–66. Retrieved from: <https://doi.org/10.15421/15201751> (accessed: 04.07.2024).
- [12] (2021). Action plan for the implementation of the Development Strategy of Mykolaiv region for the period up to 2027 in 2021 – 2023. Retrieved from: <https://www.mkoblrada.gov.ua/UserFiles/decree/16143389526038db88a0a43.pdf> (accessed: 04.07.2024).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- [1] Волошин, Р. В. (2023). Місце інтелектуального потенціалу у трансформації ринку праці в умовах індустрії 4.0. *Journal of Strategic Economic Research*, (4), 8–14. URL: <https://doi.org/10.30857/2786-5398.2023.4.1> (дата звернення: 04.07.2024).
- [2] Городянська, Л. (2022). Структура відтворення інтелектуального потенціалу людини: інноваційний аспект. *Actual Problems in the System of Education: General Secondary Education Institution – Pre-University Training – Higher Education Institution*, (2), 389–401. URL: <https://doi.org/10.18372/2786-5487.1.16619> (дата звернення: 04.07.2024).
- [3] Готра, В. В. (2019). Формування стратегічних пріоритетів розвитку регіону як засобу реалізації їх потенціалу. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»*, (2(54)), 49–54. URL: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2019.2\(54\).49-54](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2019.2(54).49-54) (дата звернення: 04.07.2024).
- [4] Дехтяренко, А. Ю. (2024). Теоретичні підходи до визначення сутності та складових інтелектуального потенціалу території як об'єкту публічного управління. *Investytsiyyi: praktyka ta dosvid*, (12), 259–264. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.12.259> (дата звернення: 04.07.2024).
- [5] Дорошенко, В. (2024). Розвиток інтелектуального потенціалу підприємства: інноваційні зміни та цифровізація. *Herald of Khmelnitskyi National University. Economic sciences*, 328(2), 240–246. URL: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-328-31> (дата звернення: 04.07.2024).
- [6] Князь, С. В., & Віденєєв, О. І., & Мацук, В. М. (2023). Методи та критерії оцінювання інтелектуального потенціалу суб'єктів інвестиційної діяльності. *Investytsiyyi: praktyka ta dosvid*, (20), 36–43. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.20.36> (дата звернення: 04.07.2024).
- [7] Князь, С. В., & Коновалюк, І. В., & Віденєєв, О. І. (2023). Формування системи оцінювання інтелектуального потенціалу промислового підприємства. *Efektivna ekonomika*, (10). URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.10.14> (дата звернення: 04.07.2024).
- [8] Ковальська, Л. Л., & Оксенюк, К. І., & Готько, Н. М. (2020). Підприємницький потенціал регіону: оцінка та напрями нарощення. *Економічні науки. Серія "Регіональна економіка"*, 1(17(67)), 100–106. URL: [https://doi.org/10.36910/2707-6296-2020-17\(67\)-11](https://doi.org/10.36910/2707-6296-2020-17(67)-11) (дата звернення: 04.07.2024).
- [9] Ковтун, В. А. (2020). Інноваційна стратегія розвитку аграрних підприємств. *Фінансовий простір*, (3(39)), 146–154. URL: [https://doi.org/10.18371/fp.3\(39\).2020.215182](https://doi.org/10.18371/fp.3(39).2020.215182) (дата звернення: 04.07.2024).
- [10] Лапотков, В. (2024). Поняття і види інтелектуального потенціалу компаній в ІТ-секторі. *Економіка та суспільство*, (61). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-94> (дата звернення: 04.07.2024).
- [11] Липовська, К. О. (2018). Інтелектуальний потенціал міських громад як чинник підвищення їх конкурентоспроможності. *Public administration aspects*, 5(12), 59–66. URL: <https://doi.org/10.15421/15201751> (дата звернення: 04.07.2024).
- [12] (2021). План заходів з реалізації у 2021 – 2023 роках Стратегії розвитку Миколаївської області на період до 2027 року включно. URL: <https://www.mk-oblrada.gov.ua/UserFiles/decree/16143389526038db88a0a43.pdf> (дата звернення: 04.07.2024).

© Сумара А. О., Бондаренко В. Є.

Дата надходження статті до редакції: 02.08.2024

Дата затвердження статті до друку: 12.08.2024